

Előadás a szerelemről

A nagy ülésterem zsúfolásig megtelt. A hatalmas ajtókon át minden oldalról özönlött a tömeg a termet körülvevő folyosókra. Mindenki úgy gondolta, legalább távolról részese lesz így annak a nagy eseménynek, melyre az Egyesült Lakott Bolygók Tudományos Tanácsa készült. Sokan látni vagy legalábbis hallani akarták az előadást. Valamennyi bolygó, ahol emberek éltek, térvízió-csatornáival ráállt az itteni közvetítőállomás hullámsávjára. Az előadás megkezdéséig Naprendszer-szerte halk zenét sugároztak, mely jól illett a várakozás feszült perceihez. A Földön, a Marson, a Vénuszon és a Plútón emberek milliárdjai figyelték az egyre inkább benépesülő üléstermet, és várták, egyre várták, mikor váltja fel a halk zenét a beszéd.

A teremben lassan elfoglalták helyüket a Tanács tagjai, köztük a tudományos élet legkiemelkedőbb alakja, a középkorú Lin Olbigen. Lin már külsejével is tükrözte azt a komolyságot, megfontoltságot, mely tudományos műveit is jellemezte. Tarkóján rövidre nyírt, fehér haja mutatta, hogy nem követi a tudósok közt oly divatos frizurákat. A többiek általában hajukat tarkójukon kis varkocsokba fésülték, és egészen hosszúra megnövesztették. Lin jól tudta, hogy ez a divat a réges-régen élt homo sapiens sapiens hajformáját idézi fel, azokét a hajdani embereket, akiknek furcsa módon egészen a homlokukig ért bozontos hajzatuk, és hátul is gyakorta megnövesztették. Igaz, csak a nőnemű sapiensek hordtak ilyen hajzatot, a hímnemű lények gyakran elveszítették szinte teljes hajsátrukat, megkopaszodtak. Nekik is csak a tarkójukon maradt némi haj, hasonlóan Lin nemzedékéhez. A hasonlóság azonban nagyon távoli, bár a sapiensek kétségkívül ősei voltak Lin népének. A tudós elmélázott a távoli múlton, és társa előadása előtt átgondolta saját kutatási eredményeit, hátha szükséges lesz megszólalnia.

Lin fő kutatási területe, mellyel tudományos hírnevet szerzett, a hím- és nőnemű sapiensek egyneműsödésének folyamata volt, melyet évezredek történetét, biológiai átalakulásait nyomon követve vizsgált. Az egyneműsödés, mely a homo sapiens superos kialakulásához vezetett a Naprendszerben, akkor vette kezdetét a Földön és a Marson, amikor tömegesen elterjedt az emberi lények laboratóriumi előállításának módszere. A laboratóriumokban kromoszómákból felépített emberpalánták létrehozásához nem volt már szükség nő és hímnemű sapiensek egyesülésére. A gének reprodukálását hadseregek létrehozására használták fel először a nagyhatalmak tudósai. Később ráébredtek, hogy a túl sok egyforma, egyformán gondolkodó, jellemtelen és lelkileg leépült ember – lehet akár milliárdnyi is – nem hoz hasznot egyik kormánynak sem, hiszen a fejlett haditechnikához és logikus gondolkodást megkövetelő harcászati tervek végrehajtásához használhatatlan tömeget alkottak.

Ekkor a tudósok újra visszatértek a régi módszerekhez, melyet még valaha, a XX. század második felében alkalmaztak a sapiensek: nőből és férfiból származó kromoszómákat vegyítettek, és így hoztak létre mesterséges körülmények között, speciális hőmérsékleten és folyadékokban labor-bébiket. Tették mindezt azért, hogy a Földön, majd a többi lakhatóvá tett bolygón megfelelő mennyiségű és minőségű népesség te-

lepedjen meg. A Naprendszer „szuper” lényekkel akarták benépesíteni, olyan emberekkel, akik tömegesen képviselik az erőt, az ésszt, az egészséget.

A módszer lényege az volt, hogy egészséges, jó testalkatú, magas intelligenciaszinttel rendelkező emberek – férfiak és nők – kromoszómáit vegyítették egymással, a legkülönbözőbb variációkban. Így vélték elérhetőnek a XXII. és XXIII. század tudósai azt, hogy az emberi öröklődést befolyásolni tudják. Azt, hogy így lassan, évszázadok alatt kiszűrhetőek lesznek az emberi fajból a gyengék, az idegbajosok, a betegesek, a testi hibával rendelkezők.

A Föld népessége a legkülönbözőbb módokon próbált tiltakozni ezen kísérletek ellen. Eleinte mindenkit felszólítottak, hogy ne adja beleegyezését, mi fontosabb, ivarsejtjeit az alávaló kísérlethez. A Föld-Tanács azonban széleskörű propagandát folytatott, az örült ötlet valóra váltásáért mindent megtett, semmilyen eszköztől nem riadtak vissza a „Gárda” tagjai, vagyis azok a fegyveresek, akiket ezerszámra válogattak ki a kísérletekre, és akik hálából a hatalom hűséges kiszolgálói lettek.

A tiltakozásnak egy másik módszere az lett, hogy azok, akiket nem választottak ki (sok milliárdnyian voltak) eszeveszett gyermeknemzésbe kezdtek. Felhagytak mindenféle védekezési módszerrel, és a nőnemű sapiensek minden megfogant gyermeküket megszülték. Ezzel ugyan elérték azt, hogy a „nem kiválasztottak” aránya lényegesen nőtt a kiválasztottakéhoz képest, a tökélyre fejlesztett laboratóriumi „embergyártások” száma azonban korlátlanul növelhetővé vált. A gyermekszülés tehát nem bizonyult hatékony védekezésnek, inkább sok család társadalmi lesüllyedését hozta. A legfőbb ok, ami miatt az ellenállás végül is csillapodott, az az volt, hogy egyre több „kiváló” képességű ember állt kötélnek, és adta ivarsejtjeit az embergyártóknak.

Az öröklődés szabályai eleinte természetesen csökkentették a kísérletezők reményeit, sok-sok ember született ugyanis, akik nem feleltek meg az elvárásoknak. Őket módszeresen irtották, aztán később azokat is, akik a laborokból kiszivárgott hírekből rájöttek a kegyetlenkedésekre, és tiltakoztak. Aztán azokat is, akik nem szerepeltek a kísérletekben, tehát „alacsonyabbrendűeknek” bizonyultak. Aztán végül irtottak mindenkit, aki valamiben ellenkezni próbált a Föld-Elnökséggel. Az emberi élet értéke csökkent, hiszen az emberiség lélekszáma szinte évtizedek alatt megsokszorozódott. Nem volt elég egy idő után a Föld területe, sőt a Marsé sem, újabb bolygókat kellett lakhatóvá tenni...

Lin idáig ért gondolataiban, amikor megszólalt egy éles, vijjogó hang, és a terembe belépett Alia, akit világszerte oly sokan óhajtottak látni és hallani.

Alia az egyneműsödés ellenére megőrizte bizonyos mértékig az egykori sapiens nőnemű egyedeire jellemző testfelépítést. Haja ugyan neki sem volt, csak egy kevés vöröses színű a tarkóján varkocsba fogva, természetén azonban volt valami, ami a hajdani nőkre emlékeztetett: csípőjén és mellkasán enyhe domborulat látszott, és ez különösnek tetszett. A „labor-bébi”-gyártás egy idő után csökkentette az emberekben a nemi hormonok termelődését, lévén, hogy nem volt rájuk szükség. Évszázadokon át tartott ugyan a tiltakozás az embergyártás ellen, ám mivel nem hozott eredményt, az emberiség a kényelmesebb megoldást választotta: a párok alávetették magukat a különféle, hosszú évek során kikísérletezett sterilizációs eljárásoknak, kivéve azt a néhány tucat párost, akik egy zárt településen éltek, az ő génjeikkel frissítették fel folyamatosan a laboratóriumokban használt „anyagot”.

A sterilizációs eljárások azonban több szempontból is katasztrofálisnak bizo-

nyultak. Bizonyos módszerekkel azt a hatást váltották ki a pároknál, hogy teljesen megszűnt a szexuális aktivitásuk. Másoknál az okozott pszichikai problémákat, hogy nem érezték magukénak a laboratóriumokban kitermelt gyermekeket, a szülői ösztön az évezredek alatt fokozatosan elhalványult. Újabb évezredek következtek, melyek során megkezdődött az ember egyneműsödése. A test nem kényszerült a nemi jegyek őrzésére, így férfias és nőies jellegét fokozatosan elveszítette. Ezért voltak kevesen az Aliához hasonló, régi ősökre emlékeztető emberek.

Szintén hosszas folyamat volt az egyneműsődéssel egy időben az emberi érzelmek átalakulása. Mivel a hormontermelés és a nemi jelleg szokásos rendszere felborult, az emberekből eltűnt a szexuális vágy, a másik nem képviselője iránt érzett vonzódás. Eltűnt a szerelem.

A szerelem, ez a fogalom, melyet Lin és Alia kortársai még hallomásból sem igen ismertek. A szótárak nem tartalmazták ezt a szót, a homo superosok életében semmit nem jelentett ez a kifejezés. Ezért kísérte bolygórendszer-szerte olyan nagy érdeklődés a Tudományos Tanács mai ülését. Alia kutatási témája ugyanis, melyen közel 25 évig – csaknem egyötöd emberélet – dolgozott: a homo sapiens sapiensek szerelme.

Alia fellépett az emelvényre, tekintetét először körülhordozta a zsúfolásig megtelt termen, aztán pedig a reá szegezett kamerákon. Kékes szemeiben valami elégedettségféle bujkált, szája szegletében azonban rejtőzött valamiféle izgalom, nyugtalanság.

– Üdvözlét a Nap Bolygórendszer valamennyi lakójának! – kezdte beszédét Alia.

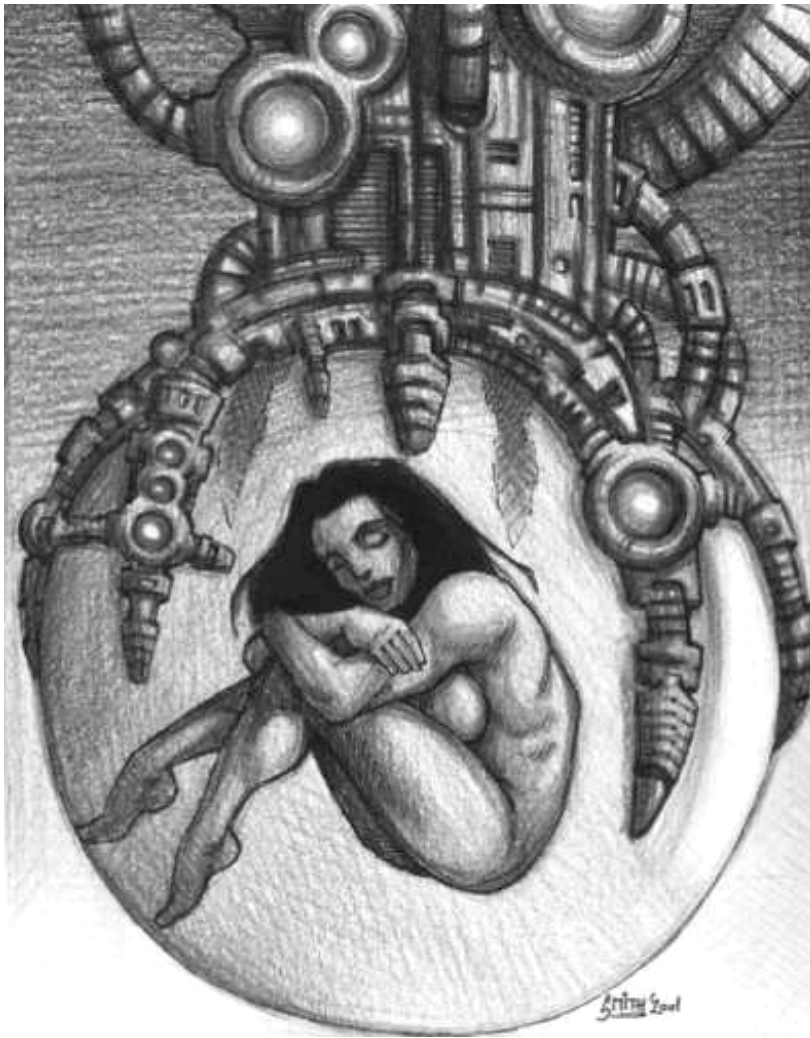
A teremben ülők lelkes tapsal köszöntötték.

– Amint azt valamennyi hallgatóm tudja, ma a szerelemről szeretnék önöknek előadást tartani. Valamennyi tévizio-csatorna napok óta reklámozza már ezt az előadást, de higgyék el, erre nem én kértem fel a társaságokat. Előadásom elején rögvést helyesbítenek is szeretném a bárgyú reklámfogásokat. 1. a szerelem nem emberek és állatok kapcsolatról szól; 2. az előadásom nem biológiai, hanem pszichológiai szempontú lesz.

Valamennyi hallgatóm tudja, hogy az Archaikus Kor Középső Időszakáig a Földön és a Marson élő homo sapiens sapiensek kétneműek voltak. Iskoláinkban a mai napig úgy tanítják mestergépeink bolygórendszer-szerte, hogy ez a kétneműség pusztán a fajfenntartás mai módjának rendkívül kezdetleges, tökéletlen formáját szolgálta, a nőnemű és hímnemű sapiensek csak párosan, szaporítószerveikkel érintkezve voltak képesek magukhoz hasonló egyedeket létrehozni.

A teremben halk morajlás futott végig, mindenki bólogatott, egyesek sugdolózni kezdtek.

– Mindeddig tehát semmi újat nem mondtam, meglepő megállapításom, melyet néhány nagy nevű tudóstársam már ismer, most következik – erősített rá Alia, majd nyugodt hangon folytatta – A sapiens-párok utódlétrehozó tevékenységéhez vágyra volt szükség. Engedjék meg, hogy e szócskát megmagyarázzam, mert témánk szempontjából igen nagy jelentőséggel bír. Manapság vágyakozáson annyit értünk általában, hogy valaki valahová elvágódik, például a Plútóról a Földre, de nem utazhat oda azonnal, mert mondjuk mágneses Nap-viharok teszik nehézkesé az elutazását. Ilyenkor azt mondjuk, kínozza az utazási vágy, és ellátjuk egy vágyaltató tablettával. A sapiensek párzási vágya e ma létező vágyakozásnak csak távoli rokona. Az, hogy egy hímnemű sapiens vágyakozott egy nőnemű társa után, vagy fordítva, az annyit jelentett, hogy nagyon szeretett volna vele lenni, megérinteni őt, hallani a szavait, énekét, beszívni az illatát.

A bolygók lakossága tágra nyitott szemekkel figyelte a monitoron Aliát. Az előadás valami furcsa érzést váltott ki az emberekből. Nem tudták egészen pontosan elképzelni, hogy mi az efféle vágy, hiszen erre nem volt lehetőségük: valamennyien azonos neműek voltak. Azt azonban minden néző értette, hogy valami fennkölt, magasztos érzésről van szó, olyan érzésről, mely nekik nem életalkotó gyönyörűség már. Valami ősi öröm és régmúlt fájdalom lehelete érintette meg az Egyesült Bolygók valamennyi alattvalóját. Alia kezével igazított vörösés varkocsán, és a keletkezett nagy csöndben végre előadása tárgyára tért.

– A szerelem – kezdte tiszta, érces hangon – olyan érzés volt, mely sok-sok vágy-érzésből tevődött össze. Olyan lelkiállapotot képzeljenek, kérem, maguk elé, mely minden létező sapiens sapienset jellemzett, igaz, nagyon eltérő módon. A szerelem, még egyszer leszögezem, bár biológiai vágyakozások sorozata hozta létre, mégis valami más, a testtől gyakorta elszakadó, lélekben keletkező állapot volt őseinknél. Bizonyára megfoghatatlannak tűnik most, amiről beszélek, hiszen államilag szabályozott

lelkiállapotainktól a szerelem nagyon messze áll. A szerelem tehát nem volt más sok-sok évezreddel ezelőtt, mint egy hosszabb-rövidebb ideig tartó életérzés, olyan pszichés állapot, amely meghatározta őseink cselekedeteit is.

A szakadatlan vágyak, melyeket ellenkező nemű fajtársaik iránt éreztek az emberek, gyakran felesleges, botor, ésszerűtlen cselekedetekre vezették őket, lévén, hogy a szerelem szélsőséges idegállapotba taszította őket folyton-folyvást. Elképesztő önfeláldozások, sőt még gyilkosságok is történtek az emberek körében a szerelem hatására. Számomra – és bizonyára önöknek is – olyan hihetetlen és érthetetlen érzés a szerelem, hogy kutatásaim ugyan nagy jelentőséggel bírnak, hiszen számos tudományág fejlődését segítik elő, mégis be kell vallanom önöknek, hogy nem vagyok képes felidézni és megélni sem a szerelem állapotát, hiszen az kifejezetten a homo sapiens sapiensek sajátja volt.

Alia az emelvényről egy apró lépéssel lelépett, és az ózonnal átitatott lélegeztetőszivacsot az orrához emelte, majd újra elfoglalta helyét. Egy pillanatra ránézett a hozzá legközelebb eső hallgatóra. Kissé megdöbbenve látta, hogy azok szemében nagy-nagy csalódottság tükröződik. Azért jött el ma mindenki, azért várták valamennyi bolygón ezt az előadást, mert titkos reményük az volt, hogy megsejthetnek valamit régvolt elődeik érzéseiből. Ez a várakozás mindegyikük agyában ott munkált, ám Alia előadása nem elégítette ki őket. Beszélt, beszélt, tulajdonképpen érdekesen, kicsit túl tudományosan, csodatételre azonban nem volt képes. Nem tudott olyasvalamiről igazi lelkesedéssel beszélni, amit sohasem érzett. A szerelem pedig ilyen volt.

Előadása utolsó részében – megsejtve a hallgatóság kialakuló érdeklődésének okát – előre átgondolt beszédén jócskán módosított. Az emberi lélek réges-régi rejtelméről beszélt, a gyűlölet és a szeretet hajdani egységéről és különbözőségéről. XX. és XXII. századi irodalmi idézeteket elevenített fel, melyek a szerelemről szóltak. Valamennyi ilyen jellegű emlékre, iratra a Föld bolygón elhelyezett hatalmas Archaikus Korok Kutatóközpontjában talált rá, hosszas keresgélés után.

*Szerelem önt el tűzzel engem,
Érzem, hogy itt vagy, mélyen bennem...* – énekelte egy költő a XX. században, és

*... a Marsra leszállok,
az égő, vörös homok
is csak arról serceg,
az életemnek Te Vénusza vagy,
a kétség mind elhagy,
és elfogadom ezt a szerelmet.* – dalolta a XXII. század egyik szerelmese.

Alia mondta, mondta az idézeteket, a régi korok összeválogatott üzenetét. Ahogy elhangzottak e furcsának tűnő sorok, a hallgatóság újra felélénkült. Az érzés ugyan nem tudta elragadni őket, a régmúlt furcsa üzenete azonban kellemes titokzatoságával lázba hozta a superosokat. Nem értették, hogyan szól számukra az üzenet, de azt igen, hogy rendkívüli jelentőséggel bír. Mindenki tudta, hogy senki nincs a bolygókon, aki szerelmet érezhetne, de azt is mindenki sejtette, hogy a szerelem elmúlása úrt hagyott az emberekben. Hiába volt minden mesterséges igyekezet ezen üresség betöltésére, az évezredek elnyelték ugyan a szerelmet, de a technika és a haladás nem pótolhatta azt semmivel.

Amikor Alia lelépett az emelvényről, és hallgatta a felzúgó tapsot, megérezte, hogy a superosokra végül is hatással volt az előadása. Linre nézett, és látta, hogy tudóstársa sejtelmesen mosolyog. Alia nem tudhatta, hogy mire gondol Lin Olbigen. Aliának sejtelve sem volt róla, hogy őt szemelték ki arra a múlt-utazásra, amely a XX. századba fogja elvezetni. Nem tudhatta még, hiszen államtitokként kezelték a kérdést, hogy nővé fogják operálni, és a múltban átélheti majd az általa kutatott szerelem érzését.

Aliának rejtély volt még a jövő, és semmit nem tudott a múlttól sem...

